

Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського, м. Київ
Національна наукова медична бібліотека МОЗ України
ДВНЗ «Львівський національний медичний університет» імені Данила
Галицького, Кафедра реабілітації і нетрадиційних методів лікування
Європейський медичний університет, м. Дніпро
Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського,
Факультет біомедичної інженерії, Кафедра біобезпеки і здоров'я людини
Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України
ВГО «Асоціація фахівців з народної і нетрадиційної медицини України»
Відділення фундаментальних проблем медицини Академії наук вищої школи України
Клайпедський університет, Литва
Grand Hotel Sava****Zagreb****, Рогашка, Слатина, Словенія
Компанія «ROI SANITATEM AQUA» Україна-Словенія
Європейська Медична Асоціація, Бельгія
Асоціація експертів з психології надзвичайних ситуацій в Італії і за кордоном, Італія
Всесвітнє товариство Медичного Цигун, Китай, Пекін
ТОВ «Золота Нива», санаторій «Золота Нива» смт. Сергіївка, Білгород-Дністровського району, Одеської області
«Лісова пісня» Волинський обласний санаторій, Ковельського району
ТОВ «Академія натуральної і комплементарної медицини», м. Київ
Association of Ukrainians in Slovenia «Razom»(Društvo Ukrajincev v Sloveniji Razom), Любляна, Словенія
ОУ «Український ресурсний центр освітніх інновацій», м. Київ

«НАТО: КОМПЛЕКСНІ КОМПЛЕМЕНТАРНО/ АЛЬТЕРНАТИВНІ ВТРУЧАННЯ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ У ЧАСІ ВІЙСЬКОВИХ ПОДІЙ, ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЇХ СІМЕЙ У ПЕРІОДІ ФІЗИЧНОЇ І МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ»

МАТЕРІАЛИ

**наукового конгресу з міжнародною участю, залученням молодих
вчених, студентів**

13-14 червня 2024 року

За редакцією

**д. мед. н., проф. Т.П. Гарник, д.мед. н., проф. Л. В. Андріюка, д. мед.н., проф. І. Ф. Беленічева,
к. мед. н., д. мед. н., проф. І. Ю. Худецького, д. псих. н. доц. Н. А. Добровольської,
к. мед. н., доц. С. В. Абрамова, к. мед. н., доц. Е.В.Горової**

Київ – 2024

**Затверджено рішенням Вченої Ради
ТОВ «Європейський медичний університет»
(протокол №10 від 30.05.2024 р.)**

Г20

Комплементарна / народна медицина, освіта, культура: від традиційних практик до клінічного дослідження. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, залученням молодих вчених, студентів 13-14 червня 2024р.//за редакцією д. мед. н., проф. Т.П. Гарник, д.мед. н., проф. Л. В. Андріюка, д. мед.н., проф. І. Ф. Беленічева, к. мед. н., д. мед. н., проф. І. Ю. Худецького,, д. псих. н. доц. Н. А. Добровольської, к. мед. н., доц. С. В. Абрамова, к. мед. н., доц. Е. В. Горовой. Наукове видання. – Київ. – 2024. – 288 с.

У збірнику із 2-х розділів представлені матеріали, зокрема – програма, тези доповідей науково-практичних конференцій, що були також заплановані на 20 листопада 2023р і проведені 13- 14 червня 2024р. з міжнародною участю. Були заслухані ученими, практикуючими лікарями, молодими науковцями, студентами та розглянуті можливості щодо досвіду, застосування методів, засобів комплементарної/народної медицини (далі НіНМ) на принципах наукової, доказової медицини у комплексній, превентивній терапії та медичній реабілітації і як складової освіти, культури у осіб різних вікових груп, а також - актуальні проблеми та перспективи фундаментальних досліджень, розвитку НіНМ та впровадження у національну систему охорони здоров'я, зокрема: досвід організації і інтегрування НіНМ у первинну ланку охорони здоров'я і забезпеченні здорового способу життя. У тому числі розглянуті актуальні питання на основі проведеної оцінки експертами країн НАТО щодо застосування комплексних комплементарно/альтернативних методів, засобів і їх втручань з метою фізичної і медичної терапії у реабілітації осіб, які постраждали у часі військових подій військовослужбовців і цивільного населення.

Науковий захід приурочено 22-річчю науково-практичного, фахового видання «Фітотерапія. Часопис» (SCOPUS-2024) і 20-річчю ВГО «Асоціації фахівців з народної і нетрадиційної медицини України»

Рецензенти:

Горчакова Н.О., д. мед. н., проф., професор кафедри фармакології, Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ.

Ковальова О.В., к.мед.н., доц., завідувачка кафедри фізичної терапії та ерготерапії, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя.

Радиш Я.Ф., д.н.з державного управл., проф. Національного університету охорони здоров'я України ім. П.Л.Шупика, м. Київ.

Соколовський С.І.,к.мед.н., доц. проректор з міжнародних відносин ТОВ «Європейський медичний університет», м. Дніпро.

Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського, м. Київ

Національна наукова медична бібліотека МОЗ України

ДВНЗ «Львівський національний медичний університет» імені Данила

Галицького, Кафедра реабілітації і нетрадиційних методів лікування

Європейський медичний університет, м. Дніпро

Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського,

Факультет біомедичної інженерії, Кафедра біобезпеки і здоров'я людини

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України

ВГО «Асоціація фахівців з народної і нетрадиційної медицини України»

Відділення фундаментальних проблем медицини Академії наук вищої школи України

Клайпедський університет, Литва

Grand Hotel Sava **** Zagreb****, Рогашка, Слатина, Словенія

Компанія «ROI SANITATEM AQUA» Україна-Словенія

Європейська Медична Асоціація, Бельгія

Асоціація експертів з психології надзвичайних ситуацій в Італії і за кордоном, Італія

Всесвітнє товариство Медичного Цигун, Китай, Пекін

ТОВ «Золота Нива», санаторій «Золота Нива» смт. Сергіївка, Білгород-Дністровського району, Одеської області

«Лісова пісня» Волинський обласний санаторій, Ковельського району

ТОВ «Академія натуральної і комплементарної медицини», м. Київ

Association of Ukrainians in Slovenia «Razom» (Društvo Ukrajincev v Sloveniji Razom), Любляна, Словенія

ОУ «Український ресурсний центр освітніх інновацій», м. Київ

ЗВЕРНЕННЯ ДО УЧАСНИКІВ

**наукового конгресу з міжнародною участю,
залученням молодих вчених, студентів**

«NATO: Комплексні комплементарно/альтернативні втручання для осіб, які постраждали у часі військових подій, військовослужбовців, їх сімей у періоді фізичної і медичної реабілітації» (далі - Конгрес)

Шановні колеги!

Оргкомітет науково-практичного Конгресу, який керується нормативно-правовою базою у галузі охорони здоров'я і вищої освіти в Україні і рекомендаціями, настановами Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) і щорічним гаслом наукового заходу, лейтмотивом якого є - «Здорова Родина – Здорова Країна», методичними рекомендаціями NATO (2017р.) запрошує Вас до участі у роботі наукового заходу, який присвячено актуальним питанням фізичної і медичної реабілітації, оздоровлення як учасників бойових дій, так і мешканців цивільного населення, що постраждали унаслідок бойових дій та екологічної руйнації, а саме: проблемам сьогодення і майбутнього – «Здоров'я і здоровий спосіб життя: від рослини до людини», впроваджуючи натуральні, природні, комплементарні/альтернативні методи (далі – КАМ) на принципах доказової медицини у комплексну і відновну терапію, фізичну і медичну реабілітацію.

Конгрес зареєстровано і внесено до «Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів, науково-практичних конференцій, наукових семінарів і пленумів, які

проводитимуться у 2023 році МОН України» (Посвідчення МОН України від 02.02.2023 р., № 138).

Конгрес був запланований щодо проведення офлайн/онлайн 07.11-14.11. 2023 року . в Україні, Київ – Словенія, Рогашка за сприяння і участі Європейської Медичної Асоціації (Бельгія) на платформі Національної наукової медичної бібліотеки України: м. Київ, і Grand Hotel Sava****Zagreb****, Рогашка, Слатіна, Словенія, Компанії «ROI SANITATEM AQUA» Україна-Словенія, але за об'єктивними обставинами проведений 13-14 червня 2024 р.

Мета Конгресу – актуальність використання потенціалу традиційної, комплементарної та інтегративної медицини, яка заснована на доказах з метою покращення і досягнення прогресу щодо загального охоплення медичними послугами та Цілей сталого розвитку до 2030 року для здоров'я і благополуччя людей і планети у цілому (Саміт G20, Ганднагара, Гуджарат, Індія, 17-18 серпня 2023р. за підтримки уряду Індії) і Глобального звіту ВООЗ про традиційну та комплементарну медицину (2019) ста семидесяти держав-членів ВООЗ.

Ця прийнята нова Стратегія до 2030 року має наукове підґрунтя і переключиться із вченням академіка В.І.Вернадського про «Роль і місце людини у природі», що є актуальним питанням у подальшому обговоренні сучасного стану навчально-методичного і клінічного забезпечення класичними методами і засобами комплементарної/альтернативної (народної і нетрадиційної) медицини) (далі – КМА) в Україні і світі, як єдиного цілісного медичного спрямування, так і окремих методів і практик у контексті щодо здоров'я людства, здорового способу життя у періоді соціально-економічних і екологічних потрясінь як основа вчення за В.І.Вернадським про екологію, ноосферу, складові здоров'я.

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМКИ КОНГРЕСУ – включені до програми конференції 13-14 червня 2024р.

«НАТО: Комплексні комплементарно/альтернативні втручання для осіб, які постраждали у часі військових подій, військовослужбовців, їх сімей у періоді фізичної і медичної реабілітації»:

I. Виїзна Міжнародна школа підвищення кваліфікації та профільного удосконалення у сфері медицини та оздоровлення за участю Європейської Медичної Асоціації (далі - ЄМА), Бельгія, 07-14 листопада:

«Джерела здоров'я» - проведена із залученням дистанційно учасників ВГО «Асоціація фахівців з народної і нетрадиційної медицини України»

II. Науково-практична асамблея ЄМА рекомендує: у фокусі - Медичний Туризм:

- 1. Пріоритети галузі 2023. Доповідь-презентація керівництва ЄМА «У фокусі бальнеотерапевтичні курорти», президент ЄМА Вінченко Костильола.**
- 2. Презентація курортного комплексу Grand Hotel Sava**** Zagreb**** Рогашка, Слатіна, Словенія, Станіслав Пшеничник, Керівник готелю.**

3. Презентація-урочисте відкриття Міжнародної Школи підвищення кваліфікації та можливостей, що відкриваються перед її учасниками. Спікер – д.мед.н., проф. Таврійського національного університету ім. В.І.Вернадського, м.Київ, Україна, Т.П.Гарник.
4. Презентація провідних експертів у рамках школи підвищення кваліфікації, керівник проекту «Best Medical Practice», магістр психології Лада Літвінова.

ІІІ. ТЕМАТИЧНІ ПИТАННЯ КОНГРЕСУ, ШКОЛИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, які заплановані, будуть реалізовані упродовж 2024-2026 років відповідно до плану і угоди із ВНЗ України і Європейського Союзу:

1. Актуальні питання вчення академіка В.І.Вернадського і погляд на сучасний стан розвитку класичної і комплементарної/альтернативної медицини в Україні та світі у відповідності з основними напрямками, викладеними у «Стратегії ВООЗ з народної медицини до 2030 року» у контексті здорового способу життя.
2. Концептуальні питання комплементарної/альтернативної медицини в Україні і світі у контексті державної політики щодо забезпечення і впровадження здорового способу життя.
3. Академік В.І.Вернадський про медико-біологічні і соціальні аспекти здоров'я: Вчення про ноосферу, складові здоров'я:
 - 3.1. «Здорова Родина – Здорова Країна».
 - 3.2. «Здоров'я і здоровий спосіб життя: від рослини до людини».
4. Фізична терапія, ерготерапія в Україні і світі, правові та юридичні аспекти.
 - 4.1. Стандарти при навчанні бакалаврів і магістрів та стандарти надання медичної практики, медичних послуг у фізичній і медичній реабілітації та фізичній терапії, ерготерапії.
 - 4.2. Біобезпека і здоров'я людини.
 - 4.3. Екологія і біобезпека здоров'я майбутніх поколінь в контексті соціально-економічних, біологічних потрясінь.
5. Науково-методичне обґрунтування застосування методів КМА у комплексній, превентивній терапії та медичній, фізичній терапії, ерготерапії і реабілітації пацієнтів різних вікових груп на тлі коморбідних захворювань із впровадженням стандартів і принципів доказової медицини.
6. Проблеми стандартів і критеріїв якісної освіти майбутніх фахівців. Інтегрування і навчально-методичне забезпечення методів КМА у навчальний процес.
7. НАТО: погляд на застосування методів комплементарної медицини у реабілітації і відновленні здоров'я учасників бойових дій. Соціально-економічна доцільність ефективності застосування методів КМА в умовах глобальних сьогоденних проблем як в Україні, так і у світі.
8. Психічне і фізичне здоров'я: проблемні питання. Комплементарні/ альтернативні скринінг-методи діагностики і корекції здоров'я.

- 8.1. Методи психологічної, соціальної, професійної реабілітації та їх вплив на відновлення здоров'я людини.
9. Астропсихологія.
10. Антропософська медицина.
11. Натуральні, природні методи оздоровлення. Фітотерапія і фармакогнозія: досвід викладання за спеціальностями «Лікувальна справа», «Стоматологія» та «Фармація», «Фізична терапія, ерготерапія».
 - 12.1. Фітооздоровчі практики: від народних рецептів до науково-обґрунтованих, зареєстрованих фітопрепаратів. Фіто-extempore.
 - 12.2. Нутрицевтики і парафармацевтики.
13. Гомеопатія: досвід викладання і застосування в медицині і фізичній терапії, ерготерапії, медичній реабілітації.
 - 13.1. Гомеопатія і фармакологія – дві «сторони однієї медалі» здоров'я і лікування.
14. Остеопатія, мануальна терапія: досвід викладання і застосування в медицині, фізичній терапії, ерготерапії, реабілітації.
15. Аюрведа і тибетська медицина: особливості, реалії і перспективи в Україні і світі.
16. Китайська традиційна медицина: реалії і перспективи в Україні і світі.
17. Іридодіагностика: експрес і скринінг-діагностика у практиці лікаря.
18. Ароматерапія і фітоергономіка.
19. Інформаційна медицина: досвід викладання і застосування в медицині, фізичній терапії, ерготерапії. Реалії і перспективи.
20. Інформаційна гігієна у сучасному світі. «Інформаційні хвороби сьогодення».
21. Електропунктурна і інформаційна діагностика: досвід викладання і впровадження як скринінг-методу діагностики та контролю ефективності лікування і стану фізичного здоров'я.
22. Цілителство: нормативно-правові аспекти врегулювання в Україні і світі.
23. Питання деонтології і лікарської етики у сфері КМА. Культура спілкування і оздоровлення: «Слово лікує, слово зцілює».
24. Лікувальна фізична культура як лікувально-профілактичний метод оздоровлення.
25. SPA-процедури як метод реабілітації та оздоровлення.
26. Актуальні питання і перспективи громадських організацій-асоціацій.
 - 26.1. ВГО «Асоціація фахівців народної і нетрадиційної медицини України»: історія становлення та перспективи.
27. Сьогодення і майбутні реалії молодих науковців. Формування майбутньої наукової еліти.
28. Біоетика в наукових дослідженнях, медичній практиці, фізичній і медичній реабілітації.
29. Фітотерапія. Часопис» – рух від науково-практичного фахового видання України (категорія «Б») з біологічних, медичних, фармацевтичних наук та

фізичної терапії, ерготерапії до наукометричного міжнародного видання та включення до бази SCOPUS.

**СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК І АКТУАЛЬНІ СКЛАДОВІ
ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОГО ЗВІ-
ТУ ВООЗ ПРО ТРАДИЦІЙНУ ТА КОМПЛЕМЕНТАРНУ(2019) МЕДИ-
ЦИНУ: ФІЗИЧНА І МЕДИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ.
МЕТОДИ КОМПЛЕМЕНТАРНОЇ/АЛЬТЕРНАТИВНОЇ МЕДИЦИНИ,
ЯКІ БУДУТЬ РОЗГЛЯНУТІ НА КОНГРЕСІ, ШКОЛІ ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ:**

- Ароматерапія. Фітотерапія.
- Нутрицевтики, парафармацевтики.
- Апітерапія, гірудотерапія. Анімалотерапія.
- Аюрведа, традиційні системи детоксикації та харчування.
- Інформаційна медицина. Біорезонансна терапія.
- Антропософська медицина. Гомеопатія.
- Масаж, мануальна терапія, остеопатія, краніосакральна терапія, ерготерапія.
- Акупунктура, рефлексотерапія, су-джок терапія.
- Електропунктурна діагностика.
- Традиційна китайська медицина, цигун-терапія.
- Психологічна підтримка і корекція здоров'я.
- Економічно-соціальні і екологічно-біологічні чинники як складова основи здоров'я.
- SPA-процедури.

отримували базове лікування встановлено вірогідне підвищення рівня ДНК і активності ДНК-аз порівняно з показниками до початку лікування, які все ж не досягали норми, та підвищення концентрації сумарних нуклеїнових кислот, РНК і активності РНК-аз, яка, однак не досягає ступеня вірогідності ($p > 0,05$), хоча вони є достовірно ($p < 0,05$) меншими порівняно з контрольними показниками. Коефіцієнти співвідношень при терапії з долученням РНК вірогідно наближалися до норми, на відміну від таких при базовому лікуванні. У групі хворих, які отримували додатково РИК, показники нуклеїнового гомеостазу сироватки крові мали тенденцію до нормалізації, достовірно підвищувався рівень нуклеїнових кислот ($p < 0,001$) і активність кислих нуклеаз порівняно з показниками до початку лікування. При лікуванні з додаванням до базової схеми РНК поряд з клінічним покращанням спостерігали позитивні зміни ряду параклінічних показників, зокрема за даними УЗДГ, виявлено вірогідний ріст показників середньої швидкості кровотоку та зниження пульсового індексу.

Висновки. Результати порівняння клінічних та параклінічних змін в динаміці лікування можуть свідчити про певну роль РНК у патологічних механізмах судинної патології.

Надійшли до редакції 29.09.2023.

Прийнято до друку 02.10.2023.

УДК 378.147:378.057.87

ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФАРМАКОЛОГІЯ» В НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

- **Горчакова Н. О.**, д. мед. н., професор
- **Гнатюк В. В.**, д. мед. н., доцент
- **Савченко Н. В.**, к. мед. н., доцент
- **Горбач А. О.**, аспірант, асистент
- *Національний медичний університет імені О. О. Богомольця*

Актуальність. Підвищення якості освіти є невід'ємною вимогою формування висококваліфікованих спеціалістів. Вивчення фармакології є важливою складовою формування професійних компетентностей у майбутніх лікарів та фармацевтів, сприяє поступовому переходу від теоретичного навчання до практичного застосування знань.

Мета роботи. Дослідити аспекти діяльності співробітників кафедри фармакології НМУ імені О. О. Богомольця, які сприяють підвищенню мотивації студентів до навчання.

Матеріали та методи дослідження. Аналіз навчально-методичних матеріалів кафедри, організації навчального процесу.

Результати дослідження та їх обговорення. Науково-педагогічні працівники кафедри фармакології НМУ імені О. О. Богомольця активно досліджують тенденції світової та сучасної фармакології, які представлені у вітчизняних та зарубіжних джерелах. Участь завідувачки кафедри професорки Г. В. Зайченко у наукових конференціях та форумах сприяє висвітленню актуальної та доказової інформації. Підручники та методичні рекомендації кафедри адаптовані та профілізовані для студентів різних факультетів і ознайомлюють студентів з новими досягненнями, які пов'язані з синтетичними та фітопрепаратами, з життєвим циклом лікарських засобів. Особлива увага надається вивченню лікарських засобів, які входять до ІТІ «КРОК-1». Наявність тематичних та інтерактивних аудиторій, можливість брати участь у роботі студентського наукового гуртка (СНГ) підвищує зацікавленість студентів до навчання та мотивує до поглибленого вивчення фармакології.

Висновки. Розробка актуальних тематичних лекцій, профілізованих методичних матеріалів, використання сучасних технологічних засобів та активна робота СНГ підвищує мотивацію студентів до навчання.

Надійшли до редакції 02.10.2023

Прийнято до друку 25.10.2023р.

UDC 613.3.504.064:663.64

EXPERIMENTAL SUBSTANTIATION OF APPLICATION OF MINERAL WATER ROGASKA SLATINA (DONAT MG 1000 MG/L) FOR TRAINING ATHLETES

- **Gorchakova N.**, D. Sc., Professor, Professor of the Department of Pharmacology O. O. Bogomolets National Medical University”, Ukraine
- Klymenko O.**, PhD in Medicine, associate professor of the Department of Pharmacology O.O. Bogomolets National Medical University”, Ukraine
- Ryzhenko V.**, teacher assistant, PhD in Biology, Department of Medical and Pharmaceutical Informatics and Advanced Technologies”, Ukraine
- Varavka I.**, PhD in Medicine, Head of Zaporizhzhia Regional Council Municipal Institution “Zaporizhsky Medical College”, Ukraine
- Varvanskyi P.**, Head of the Department of Pharmacy, Industrial Pharmacy, Laboratory Diagnostics Zaporizhzhia Regional Council Municipal Institution “Zaporizhsky Medical College” ”, Ukraine
- Belenichev K.**, Lecturer of Zaporizhzhia Regional Council Municipal Institution “Zaporizhsky Medical College” ”, Ukraine

Зміст І Частина

1	<i>Андріюк Л.В.</i> Корекція порушень нуклеїнового гомеостазу при судинній патології головного мозку	18
2	<i>Горчакова Н. О., Гнатюк В. В., Савченко Н. В., Горбач А. О.</i> Засоби підвищення мотивації студентів до вивчення дисципліни «фармакологія» в Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця.....	19
3	<i>Gorchakova N., Klymenko O., Ryzhenko V., Varavka I., Varvanskyi P., Belenichev K.</i> Experimental substantiation of application of mineral water rogaska slatina (donat mg 1000 mg/l) for training athletes.....	20
4	<i>Горчакова Н.О., Шумейко О.В., Клименко О.В., Бабак В.В., Клименко О.Г.</i> Компетентний підхід зв'язку ефективності лікарських засобів зі здо- ров'ям пацієнта	22
5	<i>Зайченко Г.В., Горчакова Н.О., Дорошенко А.І., Козак Д.О.</i> Методичні аспекти викладання факультативної дисципліни “реа- білітація”.....	24
6	<i>Zaychenko G.V., Gorchakova N.O., Doroshenko A.I., Kozak D.O.</i> Methodological aspects of teaching the elective discipline “rehabilitation”	26
7	<i>Кіркільєвська Л.М., Кісіль О.В.</i> Антропософська медицина, гомеопатія, аюрведа-духовна медицина майбутнього	27
8	<i>Конун Л.О., Чистякова В.Л., Конун А.І., Ніколаєва Н.І.</i> Отримання якісного винограду в Україні – запорука здоров'я.....	29
9	<i>Зайцев Д.В., Василюк-Зайцева С.В.</i> Пневмокомпресія при розладах адаптації: рефлекторна та лімфодре- нажна методики	30
10	<i>Кравченко А., Зеленський О.</i> Застосування лікувальної фізичної культури та бальнеотерапії у пацієн- тів із хворобами опорно-рухового апарату	32
11	<i>Kravchenko A., Zelensky O.</i> Application of medical physical education and spa therapy in patients with diseases of the musculoskeletal system	35
12	<i>Мацко Н.В., Похмурська-Гудим Н.М.</i> Апітерапія в лікуванні хвороби лайма.....	38
13	<i>Меньшова В.О., Березкіна В.І.</i> Інтродукція лікарських рослин седативної дії у ботанічному саду ім. Акад. О.В. Фоміна	40
14	<i>Шутиков Т.</i> Можливості використання остеопатичної мануальної медицини у фізич- ній реабілітації військовослужбовців	41
15	<i>Степанов С. В., Пасічник С. В.,</i> Вплив кобальту на концентрацію флавоноїдів у деякій лікарській рос- линній сировині.....	43
16	<i>Сколота Е., Єрохов Р.,</i> Дистрес воєнного часу.....	45

17	<i>Skolota E., Yerohov R., r</i> Wartime distress.....	48
18	<i>Добровольська Н., Муравська С.</i> Фізична реабілітація осіб, які перехворіли на COVSD-19.....	51
19	<i>Dobrovol'ska N., Muravska S.</i> Physical rehabilitation of persons who have got ill with covid-19.....	55
20	<i>Добровольська Н., Мусат М.,</i> Технологія фізичної реабілітації осіб із хронічним обструктивним бронхітом.....	58
21	<i>Dobrovol'ska N., Musat M.,</i> Technology of physical rehabilitation of persons with chronic obstructive bronchitis.....	61

Зміст II Частина

1	<i>Гарник Т. П., Бортняк В. А., Андріюк Л. В., Московієне Д., Горчакова Н. О., Добровольська Н. А., Абрамов С. В., Горова Е. В., Соколовський С. І., Шусть В. В., Гарник К. В.</i> Фітотерапія. Часопис – 22 роки! 2002-2024 р.р.	112
2	<i>Гарник Т. П., Андріюк Л. В., Горова Е. В., Шусть В. В., Гарник К. В., Волченко Є. Є., Антюхов Р. В.</i> Огляд практик і політики комплементарної медицини в країнах-у- часниціх нато в терапії і реабілітації учасників бойових дій.....	115
3	<i>Аль-Надаві Н. Д., Радуан М.</i> Препарати отримані на основі рослини чистотіла великого (chelidonium majus). Застосування в медицині.	122
4	<i>Андріюк Л. В., Макар О. Р., Грабоус О. В.</i> Стратегія застосування немедикаментозних методів реабілітації па- цієнтів у відновному періоді геморагічного інсульту.....	123
5	<i>Горбунов О. А., Голуб В. П., Шусть В. В., Хом'яков О. М.</i> Психологічні аспекти реабілітаційного процесу військовослужбов- ців із використанням систем візуалізації та комп'ютерного моделю- вання.....	125
6	<i>Бабінець Л. С., Редьква О. В.</i> Можливості корекції порушень автономної нервової системи у пацієн- тів із цукровим діабетом 2 типу та супутнім хронічним панкреатитом...	128
7	<i>Бобкова І. А., Бур'янова В. В., Гончарук С. В., Умінська К. А.</i> Зніт вузьколистий - перспективний вид лікарської рослини	129
8	<i>Бондаренко І., Кисличенко В.</i> Дослідження амінокислотного складу трави та коренів тимопіїв- ки лучної.....	130

9	<i>Васильковська О. В., Кристев О. Г., Мхитарян К. Н.</i> Дослідження клінічних властивостей імуномодулятора бурсатим....	131
10	<i>Волченко Є. Є., Гарник Т. П., Добровольська Н. А.</i> Структурні складові реабілітаційної допомоги: стабілізація та безпека.	134
11	<i>Глоба О. П.</i> Інформаційна медицина та комплементарна реабілітація у спорті високих досягнень	139
12	<i>Горчакова Н. О., Шумейко О. В., Клименко О. В., Клименко О. Г.</i> <i>Божко Є. О.</i> Антистресові та антиоксидантні властивості фітопрепаратів.....	141
13	<i>Горчакова Н. О., Беленічів І. Ф., Гнатюк В. В., Дорошенко А. І.,</i> <i>Рижченко В. П., Варава І. П., Варванський П. А.</i> Інформаційні технології у пошуку нейропротекторів на основі бі- офлавоноїдів	142
14	<i>Давидова Г. І., Постосенко В. О., Дінець А. В., Гоцька С. М.</i> Гомогенат труневих та маточних личинок – «природний актопро- тектор»	143
15	<i>Дзевульська І. В., Камінський Р. Ф., Гайдай О. С., Тимошенко І. О.</i> Гіпергомоцистеїнемія - новий фактор підвищення смертності від захворювань серцево-судинної системи	144
16	<i>Dinets A., Gorobeiko M., Zdorna V., Lynovytska O., Davidova G.,</i> <i>Gotska S., Postoienko V.</i> Descriptive study of propolis utility for obesity treatment and rehabilitation of patients	145
17	<i>Дорошенко К. М.</i> Огляд фітотерапевтичних та немедикаментозних засобів покращення апетиту та психоемоційного стану паліативних пацієнтів, прикутих до ліжка	146
18	<i>Дубова Г. Є., Галкін О. Ю., Поєдинок Н. Л., Горчакова Н. О.</i> Розробка нутрицевтиків на основі сирої картоплі та цибулі	147
19	<i>Зайченко Г. В., Горчакова Н. О., Козак Д. О., Дяченко О. І., Кордеро Г. А.</i> Застосування штучного інтелекту у виявленні побічних реакцій: двобічний меч в руках професіонала з фармаконагляду	148
20	<i>Згоранець Ю. В.</i> Методика природно-духовного лікування для відновлення цілісно- сті людського організму	150
21	<i>Кіркільєвська Л. М., Маріловцева Н. О., Кисіль О. В.</i> Суттєві відмінності в призначенні антропософських препаратів і го- меопатичних лікарських засобів.....	152

22	Кондрат Л. І. Столбінська О. В. Використання засобів нетрадиційної медицини для лікування хворих з тривожними розладами.....	155
23	Крамар Е. Д. Специфіка застосування ароматичних олій у подоланні наслідків стресу та підвищенні стресостійкості людини	157
24	Krasovskiy V., Cherniak T., Antonets M., Antonets O., Pluzhnikova T., Derevianko T. Medicinal properties and elements of preservation technology of ficus carica l. Thro the introduction into the forest steppe of ukraine	159
25	Крутов В. В. Ментальне здоров'я: фундамент людини, джерело життя.....	161
26	Крутов В. В. Суб'єктність – це людяність: єдність великих понять.....	165
27	Крутов В. В. Ментальне здоров'я як стратегічний аспект державної політики України	167
28	Макух Х. І. Оцінка доказової інформації клінічного застосування канабіноїдів .	175
29	Малишев В. В., Лоскутова І. В. Відновлення неспецифічної резистентності у хворих на хронічний бронхіт при коморбідному перебігу з синдромом подразненого кишечнику.....	176
30	Мандрикін Д. Л. Методи промоції дерматологічних препаратів у ветеринарній медицині	178
31	Маріловцева Н., Лашко О. Міжнародний центр гомеопатії та глобальні проблеми відновлення здоров'я.....	179
32	Мартинюк О. Можливості використання системи бест в практиці фізичної реабілітації	182
33	Марчишин С. М., Слободянюк Л. В., Бойко Л. А., Будняк Л. І., Демидяк О. Л. Дахим І. С., Прокопович С. В. Перспективи використання біологічно активних речовин декоративних рослин у фармації та медицині.....	183
34	Матвєєва К. В., Порцева Л. І. Лікування та реабілітація як єдиний процес: цілісний підхід.....	184
35	Мацішин В. С., Можарівська О. М. Дихальні практики, як ефективний інструмент для відновлення резерву адаптації організму на фоні стресового впливу.....	186

36	Мацко Н. В., Похмурська–Гудим Н. М. Комплексне немедикаментозне лікування невropатії лицьового нерву.....	189
37	Мовчан А. Ю. Обґрунтування розширення рефлексотерапевтичної допомоги в реабілітаційних центрах України для воїнів – фронтовиків.....	190
38	Мошчич О. П. Стресові розлади в клінічній практиці нові можливості ефективного біорегуляторного лікування.....	195
39	Moisieieva N., Vlasova O., Zviagolska I., Vakhnenko A., Ryabushko M. Phytotherapeutic aspects of gonadoprotection in the toxic influence of herbicides.	196
40	Нароха В. П. Сучасні можливості фармакокінетичних досліджень фітотерапевтичних засобів in silico.....	198
41	Давтян Л. Л., Коритнюк Р. С., Дроздова А. О., Наумова М. І., Оліфірова Т. Ф., Приступок Л. О. На рубежі століть, минулий та сучасний досвід викладання фітотерапії.....	199
42	Наумова Л. О. Недзельський С. В., Васерук А. Я., Конечна Р. Т., Конечний Ю. Т. Вплив екстрактів PULSATILLA ALBA та carlina ACAULIS на збудники уrogenітальних інфекцій.....	205
43	Ніженковська І. В., Вельчинська О. В., Мелешко Р. А. Хроматографічний аналіз похідних ізохінолінію	206
44	Нікітіна О. О., Циба Д. С. Ноотропні властивості рослин аюверди: BACOPA MONNIERI (L.) Wettst	207
45	Олефіренко А., Кисличенко В., Гончаров О. Дослідження фотосинтезуючих пігментів трави лізіантусу рассела.	209
46	Одинцова К. О. Безпліддя. Комплексна гірудотерапія – один з провідних методів у вирішенні проблеми.....	210
47	Островська С. С., Байбаков В. М., Абрамов С. В., Шевченко І. Ф. Лікувальні ефекти поліфенольних сполук меду	215
48	Полунін А. О., Суворова З. С., Григор'єва Г. С. Дослідження протизапальної дії препарату на основі кверцетину «корвітин»	216
49	Потоцька С. Іридодіагностика захворювань органів статевий системи.....	217

50	<i>Руденко О. В.</i> Дослідження трендів використання цифрових інструментів для підвищення рівня знань молодих науковців, використання онлайн спільнот для їх комунікації та навчання	221
51	<i>Ghazae S. P., Harnyk T., Novykova L., Kurmanska L., Marchenko Y.</i> Preventive herbal medicines against covid_19 worldwide	225
52	<i>Sisetskiy A.</i> Rehabilitation of coronary artery disease, arterial hypertension and anxiety-depressive disorders in the war	226
53	<i>Таран Г. І., Горбунова О. В.</i> Холод, як фактор, що утворює хвороби	227
54	<i>Таран Г.І., Горбунова О.В.</i> Стресові та депресивні фактори у виникненні хвороб	228
55	<i>Таран Г. І., Горбунова О.В.</i> Синдром хронічної втоми через відсутність адекватного відпочинку – як фактор виникнення хвороб, асоційованих болем.....	229
56	<i>Теміргалієв Е. А.</i> Психологічна задоволеність молодого людини як складова її психічного здоров'я	230
57	<i>Тимошенко О., Одинцова К.</i> Використання фітопрепарату sanctitas m на основі силімарину в терапії інтоксикацій і порушень роботи шлунково-кишкового тракту серед військовослужбовців	233
58	<i>Топка М. Є., Карлюк У.В.</i> Вивчення жирнокислотного складу шроту плодів шипшини собачої	238
59	<i>Хворост О. П., Опрощанська Т. В., Федченкова Ю.А., Скребцова К. С., Рудник А. М.</i> Перспективи використання декоративних рослин України в якості джерел лікарської рослинної сировини	241
60	<i>Sharopov F., Gulmurodov I., Shpychak O. S.</i> In silico study of antioxidant and antibacterial properties of main components of the essential oils of hyssopus seravschanicus	242
61	<i>Філатович О.</i> Комплементарна/народна медицина, освіта, культура: від традиційних практик до клінічного дослідження	245
62	<i>Шестак І., Шестак К.</i> Дослідження схильності до кіберадикції школярів-спортсменів різних вікових груп.....	246
63	<i>Шестак І., Шестак К.</i> Суб'єктивне ставлення до власного здоров'я студентської молоді схильної до кіберадикції	247

64	<i>Шусть В.</i> Практичні аспекти інформаційно-психологічної безпеки молоді.....	254
65	<i>Тимофій Шитіков</i> Використання прийомів та технік акупресури та мануальної медицини у фізичній реабілітації військовослужбовців	258
66	<i>Шпичак О.С.</i> Роль апітерапії та стандартизованих апіпрепаратів в ефективному лікуванні населення	260
67	<i>Наталія ФІР</i> Як зберегти ментальне здоров'я та оптимізм під час війни	269
68	<i>Lahkim M. L., Protska V.</i> Perspectives on research and development of medicinal products based on plants of the genus <i>gaillardia</i> foug.	272
69	<i>Нікіміна О. О., Козаченко В. О.</i> Монотерпени в терапевтичному потенціалі <i>Cannabis sativa</i> l.	273
70	<i>Зайченко Г. В., Горбач А. О., Стан І. Ю., Горчакова Н. О.</i> Ренесанс нафтопрепаратів, що містять очищене нафталанове мас- ло, і обґрунтування перспективи розробки на їх основі антипсоріа- тичних лікарських засобів.....	275